

25. april 2023

Innspill til Folkehelsemeldinga. Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar (Meld. St. 15, 2022-2023)

Mitt navn er Anneli Rønnes og jeg er koordinator for Nasjonalt SRHR-nettverk. Jeg sitter i nettverket som representant for Sex og samfunn.

Kort om Nasjonalt SRHR-nettverk

SRHR står for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, og Nasjonalt SRHR-nettverk ble etablert i 2016. Nettverket består av organisasjoner, institusjoner og enkeltpersoner som alle er engasjert på feltet.

Målet med nettverket er å samle aktører som jobber innenfor feltet, for å sikre samarbeid mot et felles mål hvor alle i Norge får oppfylt sine seksuelle og reproduktive rettigheter og hvor alle har best mulig seksuell og reproduktiv helse.

Vårt innspill

Vårt innspill til dagens høring ble faktisk utformet allerede i fjor. Da vi - med skuffelse - så at det var manglende fokus på seksuell og reproduktiv helse og rettigheter på innspillsmøtet arrangert av regjeringen i mars i fjor, arrangerte vi et eget innspillsmøte.

Vi tok utgangspunkt i følgende spørsmål:

Hva er folkehelse i et seksualitetsperspektiv?

Vi diskuterte dette med utgangspunkt i ulike samfunnsområder på følgende nivå:

- individnivå
- sivilt samfunn
- nasjonale myndigheter

Vi har i vårt notat sendt komiteen i forkant av høringen skrevet hovedpunktene fra hvert av disse samfunnsområdene, så jeg skal ikke gjenta alle, men jeg vil trekke frem nasjonale myndigheters rolle.

Nasjonalt SRHR-nettverk mener:

- Seksuell helse må settes på dagsorden

Myndighetene må selv bidra til at seksuell og reproduktiv helse og rettigheter inkluderes i relevant arbeid. Det må inkluderes i planer, strategier og styringsdokumenter for videre å sikre at det tas inn i relevant arbeid. Dette betyr at vi, tjenester, kommuner, sivilt samfunn og befolkningen forøvrig, gis mulighet til å følge opp arbeidet og holde relevante aktører ansvarlige dersom arbeidet ikke gjennomføres.

Nasjonalt SRHR-nettverk gjennomførte i 2019 en midtveiseevaluering av Snakk om det! Strategi for seksuell helse. Det ble tydelig at strategien fungerer som en viktig retning for arbeidet på feltet, den er et verktøy for sivil samfunn, og en form for forpliktelse fra myndighetenes side.

Vi er glade for at det, igjen, er varslet en ny strategi på seksuell helse. Dette er en prosess som har blitt utsatt tidligere, og vi mener det er på høy tid å starte arbeidet med en ny strategi. Prosessen må involvere fra sivil samfunn, brukerorganisasjoner og brukergrupper. Det er viktig å sikre at mangfoldet ivaretas både i strategien og finansieringen på feltet.

Myndighetene må også ta ansvar for å innhente kunnskap om befolkningen, for å bedre målrette tiltak. I England gjennomføres nasjonale seksualvaneundersøkelser, som gjør det mulig å følge utvikling over tid. Disse undersøkelsene har bidratt til evidensbasert kunnskap som brukes i folkehelsearbeid, både politisk og praktisk, og har også bidratt inn i videre forskning på feltet. Vi mener at slike undersøkelser bør innføres også i Norge.

Avslutningsvis

Nasjonalt SRHR-nettverk mener at en folkehelsemelding som ikke inkluderer seksuell helse ikke vil dekke befolkningens hele helse. Vi mener vår generelle livskvalitet er avhengig av en folkehelse som likestiller fysisk, psykisk og seksuell helse.